

PAULO TỸ CARTA HAN: GALÁCIA TÁ KE AG MỸ CARTA

1 ¹Paulo tỹ rá vễ, inh. Isỹ ga tỹ Galácia tá ke ag mỹ rán hã vễ. Jesus Cristo hã vỹ inh fêg, sỹ tỹ ti apóstolo jê jé, êg jóg tỹ Topê ti ke gé. Êprã ke tỹ inh fêg pijé! Jesus Cristo hã ne inh fêg!, Topê tỹ ùn rĩn măn mũ ti, ti ter kar kỹ. ²Sỹ inh mré ke ag mré ga tỹ Galácia tá ke ag mỹ rán hã vễ, ù tỹ Galácia tá Jesus to vênhmăn tĩ ag mỹ.

³Topê mỹ sóg to vĩ tĩ, ti tỹ ãjag tar han jé, êg jóg mág tỹ ãjag krĩ kuprãg jé, êg pã'i tỹ Jesus Cristo ti ke gé.

⁴Ti hã ne ù tỹ ã tén mũ ag mỹ vênh fêg!, ti tỹ êg tỹ Topê vĩ mranh tỹ tũ! he jé, kỹ tóg êg kren han, êprã ke jykre to. Êprã ke jykre tỹ pãno nĩ kỹ tóg vênh jykre tag ki êg kunũ. Êg jóg tỹ Topê tỹ nén ve sór mũn hã vễ, ti hã ne Jesus mỹ tag tó ja nĩ! ⁵Kỹ êg tóg Topê to vĩ há han sór mũ, kỹ tóg tũg! he jãvãnh nĩ, ti to vĩ há tag ti. Hã vễ.

Jesus kãme pir nĩ

⁶Ãjag ne tóg kãnhmar sỹ ãjag mỹ Cristo kãmén ja ên tovãnh sór mũ!, ti tỹ êg jagfỹ ter ja kãme ti. Ti kãme ù nón mũ sór ãjag tóg mũ, Cristo tỹ êg mỹ tó ja tũ nón. Inh mỹ tóg e tĩ mỹr, ãjag jykre tag ti. ⁷Cristo kãme vỹ pir nĩ, kỹ ti kãme ù tóg tũ tĩ. Hã ra ù ag tóg ãjag krĩ kufy han sór mũ, hã kỹ ag tóg Cristo kãme ên ki króm há han tũ nĩgtĩ. Û tó sór ag tóg mũ mỹr, Cristo jykre to, hã vỹ: “ãjag krenkren jé ãjag tóg Cristo ki rá kar kỹ Judeu ag jykre han ke mũ gé, Topê tỹ Moisés mỹ nén tó ja ên ti,” he mũ. ⁸Hã ra sóg ãjag mỹ tó há han ja nĩgtĩ, isỹ ãjag mỹ: “ti ki rá tãvĩ han jé ãjag tóg ke mũ,” hen kỹ. Û tỹ inh vĩ tag ri ke tó tũ ag jé mũ kónãn. Hên ri ke mũn isóg ãjag mỹ tag tó tũ nĩ, hên ri ke mũn sóg ti pãte nén ù tónh ke mũ. Kỹ inh jé tũg kónãn. Hên ri ke mũn kãnhkã tá Topê tỹ jênê jafã tóg isỹ tó ja ên ri ke han ke tũ nĩ, pãte tóg hên ri ke mũn nén ù tó sór mũ. Kỹ ti jé tũg kónãn. ⁹Tag tó ja inh nĩ, kỹ sóg tó măn mũ sir. Û tỹ ãjag mỹ Cristo kãmén kỹ, hã ra tóg ãjag mỹ isỹ tó ri ke han tũ nĩ, isỹ tó pãte tóg ù tó sór mũ, kỹ ti jé tũg kónãn.

¹⁰Vĩ tar han sóg tĩ, ěprã ke kórég ag to. Inh pi(jé) ón k̄y ag m̄y vĩ há han sór m̄ũ', ag t̄y iso há n̄yĩ jé'. ěprã ke ag t̄y iso há nĩ tag, ag t̄y iso kórég nĩ tag tóg inh m̄y t̄y nén ũ tũ nĩ.

Is̄y ěprã ke ag t̄y iso nén tó m̄ũ to jykrén nĩ ra inh h̄yn Cristo tũ ki rĩr tũ n̄inh m̄ũ v̄ẽ. Hã ra sóg ti hã to jykrén tĩ. “Is̄y nén tó m̄ũ h̄yn ti m̄y há nĩ, ti m̄y kórég nĩ vó?” he sóg tĩ, ti t̄y inh m̄y vĩ há han jé, Topẽ ti.

Paulo t̄y Topẽ vĩ há tó

¹¹⁻¹²Cristo kãmén ja inh n̄igtĩ, is̄y ājag m̄y: “ti ki rã k̄y ěg krenkren ke m̄ũ, ěg t̄y Moisés jykre han tũ ra,” hen k̄y. ěprã ke t̄y véké nén ũ to jykrén ja pijé', s̄y ājag m̄y nén tó m̄ũ ti. ěprã ke t̄y inh kanhrãn ja pijé'. Ũ pi(jé) inh m̄y: “tag tómnĩ,” he m̄ũ'. Jesus Cristo hã ne inh kanhrãn', ti hã ne inh m̄y tag tó kãn'. Tag to jykrén nĩ, inh kanhkã'.

¹³⁻¹⁴Is̄y vās̄y nén han ja mẽ ājag tóg huri. T̄y sóg Judeu krẽ nĩ, hã k̄y sóg Judeu jykre han tĩ ja n̄igtĩ, Moisés t̄y ěg jóg'jóg ve ag m̄y Topẽ jykre tó ja ěn ti. K̄y sóg inh povo jykre ki, Judeu jykre ki sóg vās̄an mág, hã k̄y sóg inh régre ag pátén, s̄y ěg jykre ki króm to tar tãví n̄in k̄y. ěg jóg'jóg ve ag jykre tãví han sóg n̄igtĩ m̄yr, tag hã mĩ sóg ěkrén ja n̄igtĩ. K̄y sóg kygnẽ k̄y: “Jesus h̄yn ón k̄y vēs̄y Topẽ han,” he ja nĩ gé. Hã k̄y sóg ti ki ge k̄y n̄yĩ ag vóg kónãn tãví han, is̄y ag t̄y tũ' he jé. Ag jagãgtãn vãnh ja inh n̄igtĩ.

¹⁵⁻¹⁶Hã ra Topẽ tóg kejẽn inh m̄y Jesus to: “inh kós̄in v̄y t̄y ti nĩ,” hé, is̄y fóg ag m̄y, kanhgág ag m̄y ti kãmén jé, ũ t̄y mẽ ja tũ ag kar m̄y. Ti hã tóg inh mur to hã inh kuprẽg, inh jagãgtãn k̄y. K̄y, Jesus t̄y inh m̄y vẽnh ven kar inh pi(jé) ěprã ke ũ mré vēmén', ti ki jēmẽ jé'. ¹⁷K̄y sóg Jerusalém ra tĩg ja tũ nĩ gé, s̄y ijo apóstolo ag mré vēmén jé. Ga t̄y Aráb̄ia ra sóg vyr, ěn kã, kar k̄y sóg tá kãtĩg k̄y cidade t̄y Damasco tá jun mãn.

¹⁸K̄y, 3 anos tũg k̄y sóg kejẽn Jerusalém ra vyr, s̄y apóstolo Pedro mré vēmén jé. Ti mré sóg kurã t̄y 15 (ke) han, tãví. ¹⁹Ěn kã inh pi(jé) apóstolo ũ ag vé'. Tiago hã ve inh, ěg Senhor jãvy ěn, is̄y Pedro mré v̄in k̄y.

²⁰Ājag m̄y sóg ki hã rán m̄ũ. Inh pi(jé) ón m̄ũ', Topẽ hã ne ki kanhró nĩ'.

²¹Tag pãte sóg ga t̄y S̄iria ra vyr, ga t̄y Cilícia ra ke gé. ²²Is̄y ra tĩg jé sóg ga t̄y Judéia f̄in rãm. K̄y Judéia tá Jesus to vẽnh mãn tĩ ag inh ki kãgtĩg n̄yĩ ja n̄igtĩ. Inh ve ja tũ ag n̄yĩ ver, Judéia tá Cristo ki ge k̄y n̄yĩ ag. ²³Iso vĩ hã mẽ ja ag tóg n̄igtĩ, hã v̄y: “ũ t̄y ěg vóg kónãn m̄ũ ěn n̄eji Cristo tó m̄ũ,” he m̄ũ. “Vās̄y tóg ũ t̄y ti ki ge k̄y n̄yĩ ag tũg sór ja nĩ, hã ra tóg ũri ti kãmén m̄ũ ha, n̄eji,” he ja ag tóg n̄igtĩ iso. ²⁴K̄y ag tóg isugr̄in Topẽ to vĩ há han ja n̄igtĩ, ag t̄y tag mẽ k̄y.

Paulo jykre t̄y apóstolo ũ ag m̄y há nĩ

2 ¹Tag pãte 14 anos tũg kar sóg Jerusalém ra tũg mãn gé, Barnabé mré, k̄y Tito tóg ěg mré vyr gé. ²Topẽ t̄y inh m̄y: “ha ra tĩg,” he ja v̄ẽ. Tá jun k̄y sóg ag m̄y is̄y nén tó tĩ ěn kãmén kãn ja nĩ sir, s̄y fóg ag m̄y nén kãmén tĩ ěn ti. Vyr m̄y sóg tag to pã'i ag mré vēmén. Fóg ag m̄y sóg: “Jesus ki rã k̄y ěg krenkren ke

mũ, ěg tỹ Moisés jykre han tũ ra,” he tí. Kỹ sóg tag to pãli ag ki jẽmẽ sór ja nĩ, sỹ ag mỹ: “mỹ há, fóg ag tỹ Moisés jykre han tũ ra, kanhgág ag ke gé?” he jé. Isỹ fagrĩnh mỹ rãnrãj jãvãnh tóg tí, isỹ fagrĩnh mỹ carreira ri ke han jãvãnh tóg tí, hã kỹ sóg ag ki jẽmẽnh vyr. ³Kỹ tóg ag mỹ há tí, sỹ fóg ag mỹ, kanhgág ag mỹ Jesus hã tó mũ ti, sỹ ag mỹ Moisés tó tũ ra, sỹ ag mỹ Judeu ag jykre tó tũ ra, sỹ ag mỹ: “ha ãjag gré fãr junun kym,” he tũ ra. Hã kỹ ag tóg Tito mỹ: “ha kym,” he ja tũ nĩ gé. Fóg tỹ Grego vẽ, Tito ti, ù tỹ Jerusalém ra inh mré tí mũ ěn ti. Hã kỹ tóg ã gré fãr kym ja tũ nĩ, ti tỹ tỹ Judeu tũ nĩn kỹ. ⁴Hã ra ón kỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag tóg ti kym sór ja nĩ. Ón kỹ ag tóg Jesus jykre ve sór ja nĩ. “Ti mỹ Moisés jykre tovãnh tũ?” he ag tóg iso. Ag tỹ Moisés jykre krẽm ěg vin mãn sór ja vẽ, kỹ tóg ěg patrão ri ke nĩ, Moisés jykre ěn ti. ⁵Hã ra sóg ag kato tẽ. Inh pi(jé) ag mỹ: “hỹ,” he ja nĩgtĩ!. Ag kato tẽ tãvĩ han ja inh nĩgtĩ ãjag jagfỹ, ãjag tỹ vẽnĩ vĩ há hã kri fi jé, Jesus kãme tỹ ãjag mỹ sér tí jé, ãjag tỹ Moisés jykre kufy ěn han tũ nĩn kỹ.

⁶Kỹ pãli ag tóg isỹ ag mỹ nẽn kãmẽn mũ ěn to: “tó kãn ja tũ ã nĩ,” he ja tũ nĩ gé, ùn mág ag. Vãsỹ ag tóg tỹ pãli tũ ja nỹtĩgtĩ, ùn mág tag ag, hã ra tóg inh mỹ tỹ nẽn ù tũ nĩ, ha mẽ. Topẽ mỹ ti tỹ nẽn ù tũ nĩ, ěg tỹ ěprã ke ag mỹ tỹ ùn mág nỹtĩ ti, ùn sĩ nỹtĩ ti ke gé. ⁷Kỹ tóg pãli tag ag mỹ há tí, sỹ fóg ag mỹ, sỹ kanhgág ag mỹ Topẽ vĩ tónh ke ti, ùn gré fãr junun kym ja tũ ěn ag mỹ, Topẽ tỹ inh mỹ: “povo ù ag mỹ tónh tũg,” hen kỹ. “Topẽ vỹ Pedro mỹ tó, ti tỹ Judeu ag mỹ tó jé, ùn gré fãr junun kym kỹ nỹtĩ ěn ag mỹ, hã ra ã tóg ù ag mỹ tónh ke mũ,” he ja ag tóg nĩ inh mỹ, Jerusalém tá ùn mág ag. ⁸Topẽ ne Pedro ti tar han, ti tỹ tỹ Judeu ag apóstolo jẽ jé. Kỹ tóg isar han, isỹ tỹ ù ag apóstolo jẽ jé, ùn tỹ Judeu ag jykre han tũ kar ag. ⁹Tag ve ag, Topẽ tỹ tag to isar han mũ ve ag, Tiago ti, Pedro ti, João ti ke gé. Igreja to pãli vỹ tỹ ag nỹtĩ, kỹ ag tóg tỹ igreja nũna ri ke nỹtĩ. ěn ag ne inh nĩgẽ mẽ!, Barnabé nĩgẽ ke gé. Hã kỹ ag tóg ěg mỹ: “há ti nĩ, ãjag rãnrãj ti, ãjag tỹ nẽn han sór mũ ti,” he mũ. “Ha fóg ag mỹ tónh mũjẽg, kanhgág ag mỹ, jãvo ěg tóg ù tỹ Judeu ag jykre han mũ ag hã mỹ tónh ke mũ,” he ag tóg mũ ěg mỹ, pãli ag. ¹⁰Kỹ ag tóg ěg mỹ to vĩ, ěg tỹ ag kãmĩ ùn vėsỹrẽnh mũ ag jagãgtãn jé, ěg tỹ ag mỹ nẽn ù jẽnẽ jé, fag mỹ ke gé. Tag han sóg tí mỹr. Inh pi(jé) kã jatun tí!

Fóg ag tỹ Judeu ag ri ke nỹtĩ

¹¹Kỹ kejẽn Pedro tóg cidade tỹ Antioquia tá jun ja nĩgtĩ. Hã ra tóg tá kygnẽ, kỹ sóg ti kato tẽ. Ti hã mỹ sóg ti kygnẽ ěn tó. ¹²Kỹ Tiago tóg kejẽn ti mré ke ù ag jẽgnẽ ja nĩgtĩ. Ag tỹ junjun tũ ki Pedro tóg fóg ag mré jẽn ja nĩgtĩ, Judeu tũ ag mré. Hã ra Tiago tá ke ag tỹ junjun kỹ tóg sir Judeu tũ ag mré jẽn jãvãnh nĩ sir, ti tỹ Judeu ag kamẽg vẽ sir, ùn gré junun fãr kym tí ag jagfỹ. Kỹ Pedro tóg ón kỹ vỹrmỹ nĩ mũ sir, fóg ag vãm kỹ. ¹³Kỹ ti mré Judeu ù ag tóg fóg ag vãm mũ gé sir. Kỹ vãhã Barnabé tóg fóg ag vãm mũ gé sir. Ki kanhró ti nĩ vẽ, Barnabé ti, ěg tỹ jatun mỹ fóg mré nĩnh ke ti, ěg tỹ tỹ Judeu nỹtĩ ra. ¹⁴Ag kar vỹ kygnẽ kãn, Pedro nón. Jesus jykre pijé!, vẽnĩ vĩ sér pijé!.

Sỹ ag tỹ kygnẽ tag ve kỹ sóg vẽnĩ kar rĩnve Pedro mỹ tag tó, ha mẽ. “Ha vé, Judeu vỹ tỹ ã nĩ,” he sóg ti mỹ. “Á tỹ tỹ Judeu nĩ ra ã tóg fóg jykre han ja

nĩgtĩ, fóg mré jĕn kĕ,” he sóg ti mĕ. “Kĕ Ā tĕ ne jé ũri Judeu jykre han mĕn sór nĕ? Ā tĕ ne jé fóg ag mĕ: Judeu ag jykre han nĕ, he sór nĕ?” he sóg ti mĕ.

Jesus ki ge kĕ nĕtĩ kĕ ĕg povo pir ri ke nĕtĩ

¹⁵Judeu krĕ vĕ tĕ ĕg nĕtĩ, kĕ ĕg tóg fóg ag tĕ Topĕ vĕ mranh tĩ ĕn ri ke tũ nĕtĩ. ¹⁶Hĕ kĕ ĕg tóg Topĕ tĕ vĕsĕ ĕg jyvĕn tĩ ĕn ki kanhró nĕtĩ. Hĕ ra ĕg pi(jé) tag tugrĕn Topĕ mĕ há nĕtĩ!. ĕg tĕ Jesus Cristo ki ge kĕ ĕg ti mĕ há nĕtĩ. Hĕ kĕ ĕg tóg Jesus Cristo ki ge kĕ nĕtĩ, ĕg tĕ ti mĕ tĕ ũn há nĕtĩ jé, ti tĕ ĕg tĕ ti ki ge kĕ nĕtĩ tag tugrĕn ĕg mĕ vĕnh pĕte fón jé sir. ĕg pi(jé) Topĕ tĕ vĕsĕ ĕg jyvĕn tĩ ĕn ki króm ja nĩgtĩ!, hĕ kĕ ĕg tóg ti mĕ tĕ ũn há tũ nĕtĩ, ĕg tĕ ti tĕ vĕsĕ ĕg jyvĕn han sór mũ ra. Topĕ pi(jé) Moisĕs tĕ ĕg mĕ vĕnh jykre nĕm ja ĕn tugrĕn ĕg mĕ vĕnh pĕte fón ke mũ. Jesus Cristo tugrĕn ke vĕ.

¹⁷Kĕ tóg ge nĕ. ĕg tĕ Cristo ki ge tugrĕn ĕg tóg Topĕ mĕ tĕ ũn há nĕtĩ. ĕg tĕ Topĕ vĕ mranh kĕ, hĕ kĕ tóg ĕg mĕ vĕnh pĕte fón mũ, ĕg tĕ tĕ Judeu nĕtĩn kĕ, kĕ tóg fóg ag mĕ vĕnh pĕte fón mũ gé, kanhgág ag mĕ ke gé.

Kĕ ĕg hĕn iso: “Ā tĕ tag tó kĕ Ā tóg: Cristo vĕ Topĕ vĕ mranh tag to há nĩgtĩ, he tĩ,” he sór mũ. Vó, hĕ tũ vĕ. ¹⁸Hĕ ra tag to jykrĕn, ha mĕ: ĕg tĕ Topĕ tĕ vĕsĕ vĕnh jykre to: “vĕnh jykre tag han mĕn ke tũ ĕg nĕ ha,” he kar kĕ: “vó, han mĕn jé ĕg tóg ke mũ, ge ra,” ĕn kĕ tóg vĕnhmĕ tĩ sir. Vĕnh jykre régre vĕ sir. ¹⁹Topĕ tĕ vĕsĕ ĕg jyvĕn ja ĕn ki kanhró ĕg tóg nĕtĩ. Kĕ ĕg tóg ti tĕ ĕg jyvĕn mũ ĕn mĕ kĕ: “vĕnh jykre kórĕg han kĕ sóg Topĕ vĕ mranh tĩ,” he mũ sir. Ti vĕ ki króm ki kagtĕg ĕg tóg nĕtĩ, ĕg tĕ ki króm sór mũ ra. Hĕ ra Cristo vĕ ĕg jykre si tĕ tũ! he ja nĕ. Ti mré tóg cruz to sa ja nĕ, ĕg jykre si ti. Kĕ tóg ĕg mĕ vĕnh jykre tĕg nĕm mũ sir, ĕg tĕ tĕ Topĕ tũ nĕtĩ jé. ²⁰ĕg jykre si vĕ tũ! hé. Hĕ kĕ ĕg tóg ti tũ hĕ han tĩ, ĕg tĕ ver ga kri mũn kĕ. Topĕ kósin ki rĕ tugrĕn ĕg tóg sir rĕnrĕr nĕtĩ. Ti fe vĕ tĕ ĕg nĕtĩ, ĕg kar vĕ tĕ ti fe nĕtĩ, kĕ tóg ĕg jagfy ũ tĕ Ā tĕn tĩ ag mĕ vĕnh fĕg, kĕ tóg ĕg jagfy ter ja nĕ. ²¹Ti ki ge kĕ nĕtĩ tugrĕn ĕg tóg Topĕ mĕ há nĕtĩ. Topĕ tĕ ĕg jagĕtĕn hĕ vĕ. ĕg tĕ: “Topĕ jykre si ki króm kĕ inh hĕn Topĕ mĕ tĕ ũn há nĕ,” ĕn kĕ Cristo vĕ fagrĕnh mĕ ter ja nĕ. Kĕ ĕg tóg Topĕ tĕ ĕg jagĕtĕn tag tĕ tũ! he mũ. Hĕ tũ vĕ mĕr.

ĕg tĕ Jesus ki ge kĕ ĕg krenkren ke

3 ¹Galácia tá ke!, ĕgag ne tóg krĕ tũ nĕtĩ ve nĕtĩ!. ũ nĕ ĕgag krĕn kónĕn, ĕgag tĕ Jesus Cristo tovĕnh sór jé? Ti tĕ ka to sa ja ĕn tó kĕn inh mĕr ĕgag mĕ, kĕ ĕgag tĕ ne jé vĕsĕ vĕnh jykre ĕn han sór nĕ? ²Kĕ sóg ĕgag ki tag jĕmĕ sór mũ, ha mĕ: Topĕ ne ĕgag mĕ Ā kuprĕg jĕnĕ!. ĕgag tĕ vĕsĕ vĕnh jykre si ĕn mĕ mũ tugrĕn ĕgag mĕ jagrĕn kĕ nĕtĩ!? Vó, inh vĕ tugrĕn ĕgag tóg Cristo ki ge kĕ nĕtĩ, kĕ ĕgag tóg Cristo ki ge tugrĕn jagrĕn kĕ nĕtĩ. ³Kĕ krĕ vĕnh mĕ han sór tũg nĕ. Topĕ kuprĕg tĕ ĕgag krĕn kĕ ĕgag Jesus ki ge ja nĕ. Kĕ: vĕsóg ki sóg ti jykre ki krov,” he tũg nĕ. ⁴Ke tũ nĕ (mũ) ra ĕgag tóg fagrĕnh mĕ Topĕ kuprĕg tĕ jagrĕ nĕ ĕn vĕ. Hĕ ra tóg inh mĕ fagrĕnh mĕ ke tũ nĕ. ⁵Kĕ ũ tĕ ĕgag mĕ Ā kuprĕg jĕnĕg mũ ĕn vĕ ĕg tĕ nĕn han vĕnh hĕn han ja nĩgtĩ gé. Ti mĕ ĕgag tĕ vĕsĕ vĕnh jykre si mĕ mũ tugrĕn milagre ĕn hĕn han!? Vó. ĕgag tĕ Cristo kĕmĕ sér mĕ kĕ ti ki ge tugrĕn tóg milagre ĕn hĕn han. Tag to jykrĕn.

⁶Kỹ Abraão to jykrén nĩ gé. Topě ki tóg rã kỹ nĩ ja nĩ, kỹ tóg Topě mỹ tỹ ùn há nĩ sir, Abraão ti. ⁷Tag to jykrén há han nĩ. Ěg tỹ Abraão nón Topě ki ge kỹ nỹti kỹ ěg tóg Abraão krě'krě ag ri ke nỹti. ⁸Topě vỹ fóg ag mré kanhgág ag krenkren han sór mũ, ag tỹ ti ki ge kỹ. Ũ tỹ Judeu jykre han tũ ag kar krenkren han sór tóg mũ. Hã tóg rán kỹ nĩ. Vãsỹ tóg rán kỹ nĩ, Topě vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. Vãsỹ tóg Abraão mỹ vênh vĩ sér tag tó ja nĩ, ha mẽ: “povo kar mỹ sóg vĩ há han ke mũ, ã tugrĩn,” he ja tóg nĩ, Topě ti, Abraão mỹ. ⁹Ti mỹ tóg vĩ há han ja nĩ, Topě ti, Abraão mỹ, ti tỹ ti ki rã há han kỹ. Kỹ tóg ũ tỹ ti nón ti ki ge kỹ nỹti ag mỹ vĩ há han ke mũ gé.

¹⁰Ũ tỹ vãsỹ vênh jykre si ěn ki króm tugrĩn kren sór mũ ag mỹ tóg vĩ kónãn ke mũ, Topě ti, ag tỹ ki króm sór mũ ra mranh kỹ, mỹr, ha mẽ. Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ. “Topě tỹ ěg jyvẽn mũ tóg e nỹti, kỹ ti vĩ tóg rán kỹ nỹti. Ěg tỹ ki króm kãn ke vè. Ũ tỹ mranh pir han mũ mỹ tóg vĩ kónãn ke mũ, Topě ti,” he tóg, Topě vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. ¹¹Hã kỹ ěg tỹ Topě tỹ vãsỹ ěg jyvẽn mũ ěn ki króm sór mũ ra ěg tóg ti mỹ tỹ ùn há tũ nỹti, Topě ti mỹ, ěg tỹ ki króm kãn tũ nĩn kỹ. Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ gé: “ěg tỹ Topě ki ge kỹ nỹtin há kỹ ěg tóg ti mỹ tỹ ùn há nỹti, kỹ ěg tóg krenkren ke mũ ha,” he ja tóg nĩ, Topě vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. ¹²Kỹ Topě tỹ vãsỹ ěg jyvẽn ti ěn vỹ ěg tỹ ti ki rã ri ke tũ nĩ. Hã kỹ tóg tag tó ja nĩ, Topě ti, ha mẽ: “ãjag tỹ inh vĩ ki króm tugrĩn ãjag krenkren ke mũ,” he ja tóg nĩ. Hã ra ěg tóg ki króm ki kagtĩg nỹti, há kỹ ěg tóg ti jykre si ki króm sór mũ ra ki króm ja tũ nĩ, há kỹ ěg tóg krenkren ke tũ nĩ sir.

¹³Jãvo ěg tỹ Cristo ki ge kỹ ěg krenkren ke mũ. Topě vỹ ěg mỹ vĩ kónãn ke mũ vè, ěg tỹ ti tỹ vãsỹ ěg jyvẽn mũ ěn mranh ja to. Hã ra Cristo tóg ěg kren han mũ, Topě tỹ ěg mỹ vĩ kónãn tũ nĩ jé. Cristo há ne Topě mỹ: “ha ag jagfy inh há mỹ vĩ kónãn,” he ja nĩgtĩ!. Ti to tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ: “ũ tỹ cruz to sa mũ ěn mỹ tóg vĩ kónãn mũ, Topě ti,” he ja tóg nĩgtĩ, Topě vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. ¹⁴Ti tỹ Cristo há mỹ vĩ kónãn kỹ tóg ěg há mỹ vĩ há han mũ sir, ti tỹ Abraão mỹ vĩ há han ja ěn ri ke. Fóg ag mỹ tóg vĩ há han mũ, kanhgág ag mỹ ke gé, Jesus Cristo tugrĩn. Kỹ tóg ěg mỹ ã kuprĩg jẽněg mũ sir, ěg tỹ ti ki rã ja tugrĩn. Tó ja ti nĩ, ti tỹ ěg jagrěn ke ti, kỹ tóg ke mũ, ěg tỹ ti ki rã ja tugrĩn.

Abraão tỹ Topě vĩ kri nĩm kỹ tỹ ùn há nĩ

¹⁵Inh kanhkã!, ěprã ke jykre to jykrén. Kejěn ùn régre ag tóg jagně mré nén ũ to jykrén ti. To jykrén kar kỹ ag tóg rán ti, kỹ ag tóg ãjag jygji ránrán ti gé sir. Ag jygji ránrán kar kỹ ũ tóg sir tỹ nén ũ han mãn ke tũ nĩ. Rán kỹ tóg nĩ nĩ, kỹ ag tóg tỹ ti rá ũ han tũ nĩgtĩ sir. Ěprã ke jykre há vè. ¹⁶Kỹ Topě jykre vỹ ge nĩgtĩ gé. Topě vỹ Abraão mỹ tó ja nĩ, vãsỹ, ti tỹ ti mỹ nén ũ há han ke ti, ti krě'krě mỹ ke gé. Kỹ tóg, ti tỹ ti krě'krě tó kỹ (tóg) Abraão krě'krě ag kã ùn pir há tó ja nĩ. Ti pi(jé) Abraão mỹ: “ã krě'krě ag,” he ja nĩ!. “Á krě'krě,” he ja ti nĩ, há vỹ: Cristo, he mũ, há vỹ: Abraão krě'krě ag kã ùn pir, he mũ.

¹⁷Kỹ Topě tóg Moisés mur ke to há Abraão mỹ ti tỹ ti krě'krě ag kã ũ mỹ vĩ há han ke tag tó ja nĩ, ti tỹ Abraão mré jykrén kỹ. Kỹ, tag pãte, 430 (ke) anos tũg kỹ tóg Moisés mỹ ti tỹ ěg jyvẽn ke ěn nĩm. Hã ra tóg ã tỹ Moisés mỹ vênh

jykre ěn nĩm mũ ra tóg ã tỹ Abraão mỹ vĕnh jykre tó ja ěn tỹ tũ' he ja tũ nĩ. ¹⁸Kỹ Topĕ tỹ Abraão mỹ: “ve jé ã tóg ke mũ, ã krĕ'krĕ mrĕ,” he ja ěn tugrĩn tóg ve ja nĩ, Topĕ vĩ hã tugrĩn tóg ve ja nĩ, Abraão ti. Ti tỹ ěg jyvĕn ěn to ke tũ vĕ, ti tỹ ěg mỹ: “ĕn ve jé ajag tóg ke mũ,” hen kỹ ěg tóg venh ke mũ, ti vĩ tugnĩn.

¹⁹Kỹ ajag hỹn inh mỹ: “Topĕ tỹ ne jé Moisés mỹ ti tỹ ěg jyvĕn ke ěn tó ja nĕ?” he sór mũ. ěg tỹ: “venh jykre kórĕg han kỹ inh hỹn tóg Topĕ vĩ mranh,” he jé, hã jé Topĕ tóg Moisés mỹ ti tỹ ěg jyvĕn ke ěn nĩm ja nĩ, Jesus mur ke to hã. Abraão kósĩn tỹ Jesus mur ke tũg ki ke ja vĕ, Topĕ tỹ ěg jyvĕn ja ěn ti. Ti hã mỹ tóg vĩ há han sór ja nĩ, Topĕ ti, Jesus hã mỹ.

Topĕ tỹ Israel ag jyvĕn kỹ tóg ã tỹ jĕnĕ jafã ag mỹ tó ja nĩ. Kỹ Topĕ tỹ jĕnĕ jafã ag tóg Moisés mỹ tó ja nĩ, Moisés tỹ Israel ag mỹ kãmĕn jé. Topĕ tỹ ěg jyvĕn jafã ti nĩ ja nĩ, Moisés ti. ²⁰Topĕ jĕgja kã jĕg kỹ tóg Israel ag mỹ vĩ ja nĩgtĩ, Moisés ti, Topĕ tỹ Israel ag mrĕ jykrĕn kỹ. Kỹ Moisés tóg ag jyvĕn, ag tỹ Topĕ vĩ ki króm jé. Topĕ tỹ ěg kren han kỹ tóg ge tũ nĩgtĩ. Ā pir mỹ tóg ěg mỹ tó mũ, ti tỹ ěg kren han sór mũ ti, Topĕ ti. Ũ tóg ti jagfy ěg mrĕ vĩ tũ nĩ sir.

Topĕ vỹ ěg jyvĕn, ěg tỹ ti vĩ ki kanhrãn jé

²¹Isỹ tag tó kỹ Topĕ hỹn ajag mỹ tỹ ũn ón mé nĩ ve nĩ. “Topĕ tỹ ěg jyvĕn mũ ra ěg tóg ti vĩ mranh tĩ. Hã kỹ tóg ěg vóg kónãn ke mũ. Kỹ tóg ěg kren han ke tũ nĩ,” he ajag hỹn tĩ. Vó, Topĕ pi(jé) ón tĩ. Hã ra Topĕ tỹ ěg jyvĕn mũ ra ěg tóg ki króm tũ nĩgtĩ, hã kỹ ti tỹ ěg jyvĕn tag tóg ěg kren han jãvãnh nĩ. Ti tỹ ěg jyvĕn ěn tỹ ěg kren han mũ ra ěg tóg ti tỹ ěg jyvĕn tugrĩn jykre kuryj nỹtĩnh mũ vĕ. ²²Hã ra tag tóg rán kỹ nĩ, ha mĕ: “vĕnh kar vỹ Topĕ vĩ mranh kãn ja nĩgtĩ,” he ja tóg nĩ, Topĕ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. Kỹ ěg tỹ Jesus ki ge hã kỹ ěg tóg krenkren ke mũ sir. Ũ tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ ag hã vỹ krenkren ke mũ.

²³Kỹ, ěg tỹ Cristo ki rãnh ke to hã ěg tóg Topĕ tỹ vãsỹ ěg jyvĕn mũ ěn krĕm nỹtĩ ja nĩgtĩ, kỹ tóg ěg kanhrãn tĩ ja nĩgtĩ. Ti tỹ ěg mrãnmrãn ri ke ja ti nĩgtĩ, ti vĩ ti. Krĕm ěg tóg sigse kỹ nỹtĩ ja nĩgtĩ. ěg tỹ Cristo ki ge kỹ ěg tóg kygvar kỹ nỹtĩ sir. Cristo mur to hã ke ja vĕ, Topĕ tỹ vãsỹ ěg jyvĕn ja ti. ²⁴Kỹ tóg ěg jyvĕn ja nĩgtĩ, ěg tỹ Cristo ki rãnh ke to jykrĕn jé. Cristo ki ge tugrĩn ěg tóg Topĕ mỹ tỹ ũn há nỹtĩ ha. ²⁵Kỹ, ěg tỹ ti ki rã kar kỹ ěg tóg Topĕ tỹ vãsỹ ũn mỹ: ag jyvĕn nĩ, he mũ ěn krĕm ke tũ nỹtĩ ha.

²⁶Topĕ krĕ vỹ tỹ ěg nỹtĩ ha, ěg tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ. ²⁷Ti jiji tó kỹ ěg kygpe kỹ nỹtĩ, kỹ ěg tóg ti ri ke nỹtĩ sir, tỹ ti hã ri ken hã vĕ. ²⁸Hã kỹ ěg tóg tỹ jagnĕ hã nỹtĩ gé. Kỹ ěg tỹ ti ki ge kỹ Judeu ag vỹ fóg ag ri ke nỹtĩ, kỹ fóg ag vỹ kanhgág ag ri ke nỹtĩ gé. Ũ camarada ag vỹ ajag patrão ri ke nỹtĩ. Ag vỹ fag ri ke nỹtĩ gé. Nĕn ũ pir vỹ tỹ ěg nỹtĩ, ěg tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. ²⁹Kỹ, ěg tỹ tỹ Cristo mrĕ ke nỹtĩn kỹ ěg tóg tỹ Abraão krĕ'krĕ ag ri ke nỹtĩ gé sir, ěg kar, kỹ ěg venh ke mũ sir, Topĕ tỹ Abraão mỹ nĕn to mũ ěn ti.

4 ¹Sỹ ajag mỹ kãmĕn mãn ke vĕ, sỹ nĕn tó ja ěn ti. ũn rico kósĩn vỹ ti tũ mãn kãn ke mũ, ti mog kỹ. Ti tỹ ver sĩ nĩn kỹ tóg nĕn ũ venh ke tũ nĩ ver. Ti panh camarada ri ke tóg nĩ ver, ti sĩ nĩn kỹ. Hã ra ti panh tỹ nĕn kar vỹ tỹ ti tũ nỹtĩnh ke

mũ. ²Ge ra ag tóg ver ti kanhrân tí, ti sî nîn kÿ. Kÿ ti kri ke ag ne ti tũ to jykrén tí! Gen kÿ tóg kejên ti panh tý ti mÿ kurã nîm ja ên pétêm ke mũ. Ên kã tóg ã tũ mân kãn ke mũ sir. ³Ge ti nîgti ãg mré, ãg tý tý Topê krê nÿtîn kÿ. Jesus mur ke to hã ãg tóg gîr ri ke nÿti ja nîgti. Nén kar tân kamêg ja ãg tóg nîgti, krîg tân mré hã. ãg sigse ri ke han ja ag nîgti, nén tân ag. ⁴Kÿ, ti kurã tá krÿg kÿ Topê tóg ã kósín jênê. Êprã ke fi ki tóg mur. Moisés tý ãg jyvên tí ên ki króm kãn ja tóg nîgti. ⁵ãg kren han jé tóg mur, ti tý Moisés tý ãg jyvên ja ên to ãg kygvãn jé sir, ãg tý vãhã tý Topê krê pẽ nÿti jé sir. Tý ãg ti krê tũ ja nÿtîgti vê, hã ra Topê tóg ãg jê'tÿn sór mũ ha sir.

⁶Kÿ ãg tóg tý ti krê nÿti sir. ãg tý tý ti krê nÿtîn kÿ tóg ãg mÿ ã kuprîg jênêg mũ sir, ti tý tý ãg jagrê nî jé. Ti kósín kuprîg ri ke ti nî, Topê kuprîg ti. ãg jagrê tag tý ãg tóg sir Topê to: “ãg jóg mág,” he tí. ⁷Hã kÿ ãg tóg tý ù camarada ri ke tũ nÿti ha. Topê krê vÿ tý ãg nÿti ha. Kÿ, ãg tý tý ti krê nÿtîn kÿ ãg tóg ti tý nén mân ke mũ gé sir, ti tý ãg mÿ nén nîm ke ti. Topê tý ãg mÿ nén han hã vê.

Paulo tý krî kufy nî

⁸Vãsÿ ãjag tóg Topê ki kagtîg ja nÿtîgti. Kÿ ãjag tóg ón kÿ vênh kãgrã hã to: “ãg Topê vè!” he ja nîgti. Vênh kãgrã pi(jé) tý Topê nî! Vênh kãgrã hã nón mûn kÿ ãjag tóg sigse kÿ nÿti ja nîgti. ⁹Ûri ãjag tóg Topê ki kanhró nÿti jãvo. Hã ra tóg vãsÿ ãjag ki kanhró nî ja nî vê, Topê ti, ha mê. Kÿ ãjag tý ne jé tý nén kar tân ag mré ke nÿti mân sór nê? Krój ti nÿti, nén kar tân ti, to ãg jagtar! he nÿti ja nîgti, sigse kÿ ãg nÿti ja nîgti, ãg tý tý ag mré ke ja nÿtîn kÿ. ãjag mÿ sigse kÿ nÿti mân sór mũ? ¹⁰Kurã to ãjag tóg jykrén sór mũ, kurã kórég to, kar kÿ kysã kórég to ke gé, prÿg kórég to ke gé. ¹¹Inh kanê jur tóg tí, sÿ tag mê kÿ. Inh hÿn fagrînh mÿ ag mÿ Jesus kãmén, he sóg tí, mÿr.

¹²Inh kanhkã, inh ri ke nÿti sórmnî. ãjag mré ke vÿ tý inh nî, kÿ inh ri ke han sórmnî. Tag hã to sóg vî mũ, ãjag mÿ. ãjag pi(jé) inh jũ han! ¹³Sÿ ãjag ki jun vén mũ ên mî êkré, sÿ ãjag mÿ Topê vî tó vén mũ ti. Ên kã sóg kaga nÿ ja nîgti. ¹⁴Kÿ tóg ãjag mÿ e tí ja nîgti, ãjag tý inh kaga ven kÿ. Ge ra ãjag tóg iso é he ja tũ nîgti, ti pi(jé) ãjag mÿ jêgry ja nîgti, inh kaga ti. Inh mÿ vî há han ja ãjag tóg nîgti, sÿ tý Topê tý jênê jafã nîn kÿ, ãjag mÿ. ãjag tý Jesus Cristo ki rîr mũ ên ri ke han ja ãjag tóg nîgti isÿ. ¹⁵Ên kã tóg ãjag mÿ sér pẽ tí ja nîgti. Hã kÿ ãjag tóg inh jagãgtãn ja nîgti. Isÿ ãjag mÿ ãjag kanê to vî ra ãjag hÿn inh mÿ vin ke mũ vê. Kÿ ti tý ne jé ãjag mÿ sér tũ tí nê, ùri? ¹⁶ãjag mÿ sóg ki hã tó mũ. Inh mÿ tag tugrînh ãjag mÿ kórég nî ha? Inh mÿ tóg e tí, tag ti.

¹⁷Û ag tóg ãjag mÿ vî há han sór mũ. Ag ón vê hã ra. Ag tý ãjag tý inh kato tê han sór vê, hã kÿ ag tóg ón kÿ vî há han sór mũ, ãjag tý ag hã nón mũ jé sir, isovãnh kÿ. ¹⁸Hã ti nî vê, nén ù há tý ãjag mÿ sér nîn kÿ. Isÿ ãjag mré nîn kÿ nén ù há ên tóg ãjag mÿ sér nî ja nîgti. Kÿ ãjag tý tag tovãnh tũ nî kÿ tóg há tí, inh mÿ. Kÿ nén ù há hã to tar nÿtîmnî.

¹⁹Inh krê!, ãjag mÿnh ri ke vÿ tý inh nî. ãg mÿnh fi ne kaga tí!, ãg tý fi ki mur ken kÿ. Fi kaga tag ri ke han mân inh, ãjag to. ãjag tý Cristo hã ri ke nÿtîn kÿ tóg há tí, sÿ tag hã ve sór vê, hã jé sóg ãg mÿnh fi kaga ên

ri ke han mǎn mǔ, ājag tugrīn. ²⁰Sỹ ājag mré nīnh há tóg tī, sỹ ājag mré vēmén jé, sỹ ājag mý kāmén há han jé sir. Sỹ komēr hā ājag mý kāmén há tóg tī. Hā ra sóg kanē jur mǔ, ājag to, hā ký sóg vī mǔ.

Agar fi mré Sara fag to vènh jykre

²¹Ājag kāmī ũ tóg Moisés tỹ ěg jyvèn ja ěn han sór mǔ. Ājag h̄yn mē kǎn ja tū nī, vāsỹ vènh jykre ěn ti, hā ký ājag tóg han sór mǔ. Ājag tỹ mē há han kǎn ja nī ra ājag h̄yn han sór ke tū nī vē. Hā mē, vāsỹ vènh jykre ěn ti, ājag tỹ nén han sór mǔ ěn ti. ²²Tag vỹ rán ký nī, ha mē. Abraão vỹ kósín régre nī ja nīgtī. Ũ m̄ynh fi vỹ tỹ ti camarada fi nī, ký ũ m̄ynh fi vỹ tỹ ti prū pē fi nī. ²³Ký Abraão tóg ā camarada fi mré nỹ ja nī, ti tỹ ver kófa tū ra, ký ti kósín tóg fi ki mur mǔ sir. Hā ra tóg ā prū pē fi ki (tóg) ā kófa ra kósín mǔ gé sir. Topē tỹ ti m̄y: “ā kófa nī ra ā tóg kósín ke mǔ,” he jan hā vē. ²⁴Topē tóg tag han, ěg tỹ ti jykre ki kanhrān jé. Ti tỹ ěg m̄y comparaçāo han hā vē, fag to, ha mē. Topē tỹ ěg mré jykřén mǔ ri ke fag n̄tī, Abraão prū fag. Agar fi vỹ tỹ Abraão camarada ja nīgtī. Ti mré ke pē tū fi vē. Ký fi tóg ri ke nī, Topē tỹ krī tỹ Sinai tá Moisés m̄y ti tỹ ěg jyvèn ěn tó ja ti. Tag vỹ Agar fi ri ke nī, ti camarada fi ri ke. Ũ tỹ vènh jykre ěn han mǔ vỹ tỹ ũ camarada ri ke n̄tī, fi kóm. Tỹ ag tóg sir Topē mré ke tū n̄tī, ũ tỹ Judeu jykre han mǔ ag. ²⁵Ký Agar fi vỹ krī tỹ Sinai ri ke nī, ga tỹ Arábia tá. Hā ra fi tóg cidade tỹ Jerusalém ri ke nī gé, hā vỹ: Judeu ag jykre han mǔ ag kar, he mǔ, hā vỹ: Jerusalém, he mǔ. Tỹ ag Topē mré ke tū n̄tī, ũ tỹ Judeu ag jykre han mǔ ag. ²⁶Hā ra ěg jamā vỹ kanhkā tá nī, Jerusalém tǎg to ken hā vē, hā vỹ: kanhkā, he mǔ. ěg m̄ynh ri ke vē sir, Abraão prū pē fi ri ke vē sir, Jerusalém tǎg, he mǔ tag ti. ²⁷Tag to tag tóg rán ký nī, ha mē: “kurī ā tóg nī, krēg vānh ā tóg nī. Ge ra m̄y sér t̄imnī, jamā há ra pr̄ermnī, ā m̄y sér t̄in ký, ḡir ũ tỹ ā ki mur ja tū ra. Ā krē vỹ e tāvī n̄yt̄inh mǔ, ũn krēg mǔ fi krē e kǎfór ti n̄yt̄inh mǔ, ā krē ti, ā mén tỹ ā fón mǔ ra. Ũ tỹ fi mén mré tī mǔ fi krē kǎfór ti n̄yt̄inh mǔ, ā krē ti,” he ja tóg nī, Topē vī tỹ rán ký nī ki.

²⁸Ký ěg tóg Isaque ri ke n̄tī. Topē tóg Isaque to Abraão m̄y: “ā kófa nī ra ā tóg kósín ke mǔ,” he ja nī. Ký ěg tóg Cristo ki ge ký n̄tī ký tỹ Topē krē n̄tī, Topē tỹ: “inh krē vỹ tỹ ājag n̄yt̄inh mǔ,” hen ký. Topē vī tag tugrīn ěg tóg Isaque ri ke n̄tī. ²⁹Ký Abraão kósín ve vỹ ti prū pē fi kósín vóg kónān ja nīgtī. Abraão vỹ ā kófa tū ra ā kósín ve ěn han, hā ra tóg Topē kuprīg tugrīn ā prū pē fi kósín han, ā kófa pē ra. Ký ti kósín ve vỹ ěgno vóg kónān mǔ. Hā ký ěg tóg tag vég tī gé, ũri. Judeu jykre han mǔ ag vỹ ěg vóg kónān sór tī gé ver. ³⁰Ký Abraão krē ag to tag vỹ rán ký nī, ha mē: “ā camarada fi fón nī, fi kósín mré,” he ja tóg nī. “Ā camarada fi kósín pi(jé) ā prū pē fi kósín mré ā tū mǎn ke mǔ! Ā pir m̄y ti mǎn ke mǔ, ā prū pē fi kósín ti,” he ja tóg nīgtī, Topē vī tỹ rán ký nī ki, Abraão krē to. ³¹Ký ěg tóg ti prū pē fi kósín ri ke n̄tī. ěg pi(jé) tỹ ti camarada fi kósín ri ke n̄tī, ěg tỹ Jesus ki ge ký n̄yt̄in ký.

Jesus tỹ ěg kygvãn ja

5 ¹Kỹ Jesus tóg ěg kygvã, vĕnh jykre si to, ěg kygvar kỹ nỹti jé sir. Hã kỹ Judeu ag jykre ěn han sór tũg nĩ. Ũ tỹ tag to ajag krĩn sór mũ ěn ag kato tĕmni, ag nón mũ sór tũg nĩ, ajag tỹ vĕnh jykre ěn krĕm sigse kỹ nỹti mãn tũ nĩn jé sir.

²Hã kỹ sóg ajag mỹ kãmĕn mũ, inh, hã vỹ: Paulo, he mũ. Sỹ ajag mỹ nĕn tónh ken hã vĕ, ha mĕ: ajag tỹ ajag grĕ junun fãr kym kỹ, ajag tỹ Judeu ag jykre han jé, kỹ Cristo vỹ ajag mỹ nĕn ũ há han ke tũ nĩ. ³Ha vé, sỹ tag tó mãn ke vĕ gé, ha mĕ. Ajag tỹ ajag fãr kym kỹ ajag han kãn ke mũ sir, Moisés tỹ ěg mỹ vĕnh jykre nĩm ja ěn ti. ⁴Hã ra ajag tóg Cristo tovãnh ke mũ, ajag tỹ Moisés tỹ ěg jyvĕn tĩ ěn han sór kỹ, ajag tỹ Moisés jykre tugrĩn Topĕ mỹ tỹ ũn há nỹti sór kỹ. Topĕ vỹ ěg jagãgtãn sór mũ. Ajag tỹ Moisés jykre han sór kỹ ajag tóg ti tỹ ěg jagãgtãn tag to é he mũ sir. ⁵Ajag jãvo ěg tóg ěg tỹ Jesus ki gen kỹ Topĕ mỹ tỹ ũn há nỹtĩnh mũ. ěg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ ěg tóg Topĕ kuprĩg tỹ jagrĕ nỹti. ěg jagrĕ tag tugnĩn ěg tóg Topĕ mỹ tỹ ũn há nỹti. ⁶Ha vé, ěg tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ nỹtĩn kỹ tóg tỹ nĕn ũ tũ tĩ sir, ũn grĕ junun fãr kym ja ti, ũn tỹ kym ja tũ ti ke gé. Ti ki ge kỹ ěg tóg nỹti, kỹ ěg tóg tỹ nĕn ũ pir nỹti ha, jagnĕ to há ěg nỹti ha.

⁷Ha vé, mũ há han ja ajag nigti. Ajag tỹ ne jé tovãnh sór nĕ? Ajag tỹ ne jé vĕnh vi há kri nĩm sór tũ nĩ nĕ? ⁸Topĕ tỹ ajag krĩn pijé! Ti hã ne ajag jé prĕr ja nigti! ⁹Tag to jykrĕn: fermento sĩ vỹ ěg tỹ pão kujãgja kỹ kri rũm ke tĩ, kỹ tóg tỹ sónsón ke kãn tĩ, tỹ nĩ kãn tóg tĩ, pão ti. Topĕ vỹ kujãgja vỹ ge nĩ, ha mĕ. Ke tũg nĩ. ¹⁰ěg Senhor tũ vỹ tỹ ajag nỹti. Hã kỹ sóg ajag to: “ag hỹn ti tovãnh ke tũ nĩ,” he tĩ, “ag hỹn ti japry, ti jamĩn jagma mũ mãn ke mũ,” he sóg tĩ. Ũ tỹ ajag krĩn mũ ěn ne vĕsỹrĕnh ke mũ!, ajag krĩn kónãn ja tag to, ti tỹ tỹ pãi nĩ ra.

¹¹Inh pi(jé) ěg grĕ junun fãr kym to: “ke ra,” he tĩ! Isỹ ag mrĕ tag tó ra ag hỹn inh vóg kónãn ke tũ nĩ vĕ. Isỹ ag mrĕ tag tó ra ag hỹn iso jũnh ke tũ nĩ vĕ. ěg tỹ ěg fãr kym tugrĩn krenkren tĩ ra ěg tóg Jesus tỹ ka to sa ja ěn to krenkren ke tũ nĩ vĕ, kỹ tóg ag mỹ sér tĩ vĕ, isỹ vĕnh jykre si tó tĩ ra. Hã ra sóg tó tũ nigti. ¹²Ũ tỹ tag tó mũ ag jé ajag grãfy kym kãn, ũ tỹ ajag krĩn kónãn mũ tag ag.

¹³Hã ra Topĕ tóg ěg jé prĕr, ti tỹ ěg kygvãn jé. Ti tỹ ěg kygvãn kỹ ěg kygvar kỹ nỹti ha. Ge ra ěg tóg ěg tỹ vĕsóg ki nĕn to jykrĕn mũ ěn han sór ke tũ nĩ, ti kórĕg nĩn kỹ. ěg tũ há han ke tũ ěg nĩ. ěg tỹ jagnĕ to há nỹti tag hã ne há nĩ! Jagnĕ ki rĩr to ken hã vĕ. ¹⁴Ha vé, Topĕ tỹ ěg jyvĕn e ěn ki króm kãn jé ěg tóg ke mũ, ěg tỹ nĕn ũ pir han kỹ, hã vỹ: “ã régre ki rĩr há han nĩ, ã tỹ vĕnh ki rĩr há ri ke han nĩ, ã régre ki,” he mũ. ¹⁵Jãvo ajag tóg mĩg ri ke jagnĕ mãn sór mũ, jagnĕ to jũn kỹ. Jagnĕ tỹ tũ! he jé ajag tóg ke mũ, ge kỹ, ha vemnĩ.

ěg tỹ ěg tỹ nĕn to ěn mũ ěn han ke tũ

¹⁶Hã kỹ sóg ajag mỹ: “Topĕ kuprĩg tỹ ajag mỹ nĕn tó mũ ěn hã han nĩ,” he sór mũ. Kỹ ajag tóg ajag tỹ nĕn to ěn mũ ěn han ke tũ nĩ. ¹⁷ěg tỹ nĕn to ěn mũ vỹ Topĕ kuprĩg tỹ ěg mỹ nĕn tó mũ ěn kato tĕ nĩ, kỹ Topĕ kuprĩg vỹ ěg tỹ nĕn to ěn mũ ěn kato tĕ nĩ gé. Jagnĕ to rará ag tóg tĩ, hã kỹ ěg tóg ěg tỹ

nén han sór mû ên han ke tû nî. ¹⁸Ëg tỹ hã ra Topê kuprĩg tỹ êg mỹ nén tó mû ên han kãn kỹ tóg êg se mãn ke tû nî sir, Topê tỹ vãsỹ êg jyvẽn ja ên ti.

¹⁹Ëg tỹ vêsóg ki nén to jykrén mû ên vỹ kórég nĩ, kỹ vênh kar vỹ ki kanhró nỹtĩ. Ëg tỹ vêsóg ki nén to jykrén to ken hã vê, hã vỹ: mén tũ mré nỹ, he mũ, prũ tũ mré nỹ, he mũ, nén ù kavéj han tĩ, he mũ, êg tỹ nén to én mũ kar han tĩ, he mũ, ²⁰êg tỹ vênh kãgrá to: Topê vê, he tĩ, he mũ, kujá jykre han tĩ, he mũ, curandeiro jykre han tĩ, he mũ, jagnê kato vãsãn tĩ, he mũ, jagnê to ãjag fe tỹ gỹm ke (ka)mê, he mũ, jagnê tũ to jykrén kónãn tĩ, he mũ, vêsỹ ùn mág han sór mũ, he mũ, vênh kãpãm kỹ nỹtĩ sór mũ, he mũ, jagnê vĩ kato tê mũ, he mũ, ²¹jagnê tũ to én tĩ, he mũ, kronkron tĩ, he mũ, krĩn tũ, he mũ, vênh jykre pãno han tĩ tỹ hên ri ke ke gé. Tag to sóg ãjag jyvẽn huri, hã ra sóg tó mãn sór mũ. Û tỹ tag han mũ ag pi(jé) Topê tỹ tỹ êg pã'i nĩ venh ke mũ'.

²²Topê kuprĩg tỹ êg kanhrãn mũ vỹ tag ri ke tũ nî. Há kar ti nî. Ti tỹ êg kanhrãn to ken hã vê, hã vỹ: jagnê to há, he mũ, mỹ sér tĩ, he mũ, krĩ kuprã, he mũ, jagnê to fe há nỹtĩ, he mũ, komêr hã vĩ, he mũ, jagnê jagãgtãn tĩ, he mũ, jagnê mỹ ón vãnh, he mũ, ²³vêsỹ ùn mág han sór tũ, he mũ, vêsó jykrén tĩ, he mũ. Topê pi(jé) tag kato tê tĩ', ti tỹ vãsỹ êg jyvẽn ti vỹ tag ri ke ja nĩgtĩ gé. ²⁴Ëg tỹ tỹ Jesus Cristo tũ nỹtĩn kỹ, kỹ êg tóg tỹ ti tỹ ka to sa ja ên ri ke nỹtĩ. Hã kỹ êg tóg êg tỹ nén to én mũ ên han mãn sór ke tũ nî ha sir, êg tỹ nén ki vê'ĩ mũ ên han mãn sór ke tũ êg nĩ ha.

²⁵Ëg tỹ Topê kuprĩg tỹ jagrê nỹtĩn kỹ, kỹ êg tóg ti tỹ êg mỹ nén tó mũ ên han kãn ke mũ sir, ti kuprĩg tỹ êg mỹ nén tó mũ ên ti. ²⁶Kỹ êg tóg sir tỹ ùn mág nỹtĩ sór ke tũ nî, jagnê jũ han mãn sór ke tũ êg nĩ, jagnê tũ mãn sór ke tũ êg nĩ gé. Vênh jykre há hã han jé êg tóg ke mũ.

Ëg tỹ jagnê jagãgtãn ke

6 ¹Inh kanhkã', kejên ãjag kãmĩ ù tóg kygnêg tĩ, vênh vatánh tá. Kỹ ù tỹ kygnêg mũ ên mỹ: "kygnê ã mỹr," hemnĩ, ãjag tỹ Topê kuprĩg tỹ jagrê nỹtĩn kỹ. Komêr hã ti mỹ tómnĩ, ti tỹ kygnêg mũ ên ti. Kỹ vêsó jykrén há han nĩ gé, ãjag tỹ ti tỹ kygnê ên ri ke han tũ nĩ jé, ti kóm. ²Jagnê ajudar hemnĩ, ãjag mré ke ù tỹ jagtar nĩn kỹ. Cristo tỹ êg jyvẽn mũn hã vê. ³Kejên ù tóg vêsóg ki vêsỹ ùn mág han sór tĩ. Hã ra tóg tỹ nén ù tũ nî. Kygnêg ti tĩ, ù tỹ tag to jykrén mũ ti. Vênh hã mỹ tóg ón mũ sir. ⁴Ãjag jykre tugnỹm nĩ. Ti há nĩn kỹ tóg há tĩ, kỹ tóg tỹ ùn há nĩ, ù tỹ vênh jykre há han mũ ên ti. Jagnê mỹ: inh jykre há vỹ ã jykre há kãfór nĩ, he tũg nĩ. ⁵Topê hã ne êg ki êg jykre há ên vég tĩ', kar kỹ tóg êg mré ke ag jykre ki kanhró nĩ gé, Topê ti.

⁶Kejên ù tóg ãjag mỹ Topê vĩ kãmén mũ. Ti mỹ ãjag tỹ nén ù nĩmnĩ, ti tỹ ãjag mỹ kãmén mũ kaja ti.

⁷Kygnê tũg nĩ, êg tỹ Topê to é he kỹn pi(jé) há nĩ'. Ëg tỹ ón kỹ: vênh jykre há kãgmĩ kỹ inh nĩ ha, hen kỹ tóg êg kren han ke tũ nî. Topê vỹ êg jykre ki kanhró nĩ. ⁸Ge ti nĩgtĩ, êg tỹ nén han mũn ti. Ëg tỹ êg tỹ nén to én mũ ên han kỹ êg tóg ter ke mũ sir. Kỹ tog êg tỹ mandioca ko vãnh krãn kỹ ti nĩn ko kỹ ti tỹ êg tén ên ri ke nĩ

sir. Ęg tỹ Topě kupřig tỹ Ęg mỹ nén tó mü ěn han kỹ Ęg tóg řir krỹg ja tũ ěn venh ke mü, kỹ tóg Ęg jakré tỹ kaněn há han kỹ Ęg tỹ ko ěn ri ke nĩ sir. ⁹Hã kỹ nén ũ há han to krónh ke tũg nĩ. Ve jé Ęg tóg ke mü, ti kaně há ěn ti, Topě tỹ Ęg mỹ nén ũ há han ke ti, Ęg tỹ Topě jykre há tovãnh tũ nĩn kỹ. ¹⁰Hã kỹ Ęg tóg vĕnh kar jagãgtãn ke mü. Kỹ tóg há tävi nĩ, Ęg tỹ Ęg mré Jesus ki ge kỹ nỹti ag jagãgtãn ti.

Paulo tỹ ag jyvĕn mãn

¹¹Ha vé, rá mág han sóg tĩ, sỹ vĕsóg ki äjag mỹ rán kỹ.

¹²Ŭ ag tóg äjag kutãn tĩ, äjag tỹ äjag gré junun fãr kym jé. Ag tỹ vĕnh mỹ nén ũ há han sór vĕ, ha mẽ. Judeu ag tóg Ęg vóg kónãn tĩ, Ęg tỹ fóg ag mỹ: “äjag gré junun fãr kym nĩ,” he tũ to. Ŭ tỹ äjag kutãn mü ag vỹ Judeu tỹ ag vóg kónãn ěn ve sór tũ nĩ. Cristo tỹ cruz to sa ja ra ag vĕsýrĕnh sór tũ nĩ, hã kỹ ag tóg äjag mỹ: “ha äjag fãr kym nĩ,” he mü. Ag vĩ jĕmĕ tũg nĩ. ¹³Ha vé, ag tỹ äjag gré junun fãr kym ja ra ag tóg Topě tỹ vãsý Ęg jyvĕn tĩ ěn han kãn ja tũ nĩgtĩ. Hã ra ag tóg äjag mỹ äjag tỹ vĕnh kym ke ti tó mü, ag tỹ vĕnh kar mỹ äjag tỹ nén han mü tó jé sir. Tag ki ag tóg tỹ ũn mág nỹti sór mü, vĕsóg ki. ¹⁴Ag jãvo sóg tỹ ũn mág nĩ sór tũ nĩ. Nén pir tóg inh mỹ sér tĩ, hã vỹ: Ęg pä'i tỹ Jesus Cristo tỹ cruz to sa ja ěn, he mü. Kỹ ěprä ke jykre inh mỹ tũ ti ha. Jesus tỹ cruz to sa kỹ tóg inh mỹ tỹ tũ' he ja nĩ, ěprä ke jykre tỹ, Jesus ti. Kỹ sóg han sór tũ nĩ ha. Jãvo sóg cruz to sa ri ke han kỹ nĩ gé, ěprä ke jykre mỹ sóg hur tũg. Sỹ han tũ to ken hã vĕ. ¹⁵Ŭ ag tóg äjag fãr kym tĩ, jãvo ũ ag tóg kym tũ nĩ gé. Hã ra tóg tỹ nén ũ tũ nĩ gé. Topě mỹ Ęg há nỹti, Ęg tỹ ti ki ge kỹ nỹtin kỹ. Topě vỹ Ęg han mãn, kỹ Ęg tóg tỹ ũn tãg nỹti ha. Tag hã ne há nĩ'. ¹⁶Ŭ tỹ vĕnh jykre tãg tag han mü ag krĩ kuprãg ti tĩ, Topě ti, ũ tỹ ge jagãgtãn ti tĩ. Topě tũ ag hã vĕ ha. Israel pĕ ag hã vĕ sir.

¹⁷Kỹ inh kutãn mãn tũg nĩ, inh vĕsýrĕnh han mãn tũg nĩ. Jesus vĕsýrĕnh ja ěn ri ke han inh mỹr, hã kỹ sóg ti ri kén kygven kỹ nĩ ha.

¹⁸Inh kanhkã!, Ęg pä'i tỹ Jesus Cristo jé äjag tar han, ti jé äjag krĩ kuprãg. Hã vĕ.